

ASIAN DEVELOPMENT BANK

افغانستان: د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لاري چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه، TA امتیاز

د پروژې نوم افغانستان: د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لاري چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه، TA امتیاز

د پروژې شمېره	49229-003
هېواد	افغانستان
د پروژې حالت	وړاندیز شوی
د پروژې ډول / د همکارۍ څرنگوالی	موافقه
د تمویلولو سرچینه / اندازه	پروژه: د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لاري چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه، TA امتیاز
	15.45 میلیون ډالر د اسيا پراختيايي بانک
	14.55 میلیون ډالر د افغانستان زېربنايي اعتباري پانګه
سټراټیژیک پروګرامونه	د اقتصادي ودې په ګډون سیمه ییزه بشپړونه
د بدلون انګیزې	د معلوماتي حلارو مشارکت
سکتور / فرعي سکتور	ترانسپورت – د سړک ترانسپورت (غیر ښاري)
د جنډر برابرښت او خوځښت	هېڅ جنډر عناصر نشته
تشریح	د TA وړاندیز شوی امتیاز د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لاري (د سالنګ لار) پروژې لپاره چمتووالی نیسي، چې په افغانستان او سیمه کې د ترانسپورت د اړتیاوو وړ د اوږدمهال حلارو لپاره د تړل شویو سړکونو یو نوی ټولن جوړوي. وړاندیز شوي پروژه د حکومت له ملي زېربنايي لومړیتوبونو سره یوشان ده؛ او د اسيا د پراختيايي بانک د هېوادني مشارکت د لنډمهالو هدفونو له سټراټیژۍ -2 (2014) (2015)، د سټراټیژۍ لنډمهال له کتنې 2020؛ سره سره خوري، او د هېواد په عملیاتي سوداګریز پلان -2016 (2018) کې شامل دی.

له هېواد/سيمه ييزې
سټراټيژۍ سره د
پروژې دليل او تړاو

د څو کلونو په اوږدو کې د سالنگ ۲,۷ کيلومتره اوږد تونل پلان او ډيزاين شوی کار بالاخره د ۱۹۶۰ لسيزې په لومړيو کې پيل او په ۱۹۶۴ کال بشپړ شو. له څه باندې ۵۰ کلونو کار وروسته يې چې مناسبه ساتنه او په منظمه توگه بيارغونه ونه شوه، د ۳۰ کلونو کورنيو جگړو او د حکومتوالۍ پر سکتور ورسره تړلو پايلو، موټرو، ترافيکي پېښو، اورلگېدنې، له شخړو سره تړاو لرونکو کړنو، او پرله پسې گټې اخيستنې په ټوله کې د تونل خرابېدو او شديدې ويجاړۍ کې برخه اخيستي ده. د تونل اوسنی وضعیت هم د گټې اخيستونکو لپاره خطرناک دی، ځکه چې د ناکافي هوا، لږې رڼا، او د معاصرو حفاظتي ځانگړتياوو د نشتوالي او د سړک د سطحې د لوېدو له کبله د ترافيکو گڼه گوڼه محدوده کړې ده، چې هر کال ددغه هېواد پر اوږو د ۶۰ ميليون ډالره اقتصادي لگښت بار گرځي. پردې سربېره، د تونل بشپړه ويجاړتيا د افغان اقتصاد لپاره يو لوی زيان گرځي، چې امکان لري د دغه جگړه خپلې هېواد د نازک ثبات لپاره لا نور خطر وگرځي.

دغه پروژه (i) د افغانستان د سوېلي او شمال سيمو او مرکزي آسيا ترمنځ د مسافرو او بار وړونکي ترانسپورت لگښت کموي چې په دې سره د سفر وخت لا ډېر بچت کېږي، (ii) د کال په اوږدو کې له سالنگ نه گټه اخيستل او د لارې باوري کېدل ډاډمنوي، او (iii) سوداگري او پانگوني ته وده ورکوي. پردې سربېره، وړانديز شوې پروژه د سړک حفاظتي گټې پياوړې کوي او د جوړښت د ممکنه طرفدارۍ په پانگوني او د راتلونکو عملياتو او ساتنې سره په ترانسپورتي سکتور کې د خصوصي سکتور د برخې اخيستو لپاره موثر وړاندې کوي.

اغېز	د سالنگ د لارې جوړولو د غښتلي کولو پروژه د سالنگ تونل له لار د توکو او خلکو د خوندي لېږد او د سړکونو د نښلولو د پرمختيا برخه کې مؤثره ونډه اخلي.
پايله	د پانگوني لپاره د سالنگ د لويې لارې پروژه د ډيزاين چمتو کول
محصول	جيو تخنيکي تحليل بشپړ شوی، د امکانپذيرۍ څېړنه يې تازه شوې، او د هڅو په لړ کې يې د خونديتابه مطالعې مسوده تازه شوې، د انجینرۍ د ډيزاين جزئيات يې بشپړ شوي، او د سالنگ لويې لارې د پروژې د ودانيزو چارو پروژه او د حفاظت لازم اسناد يې بشپړ شوي.
جغرافيوې موقعيت	

حفاظتي کتگوری

C	چاپیریال
C	اجباري بیا مېشتېدل
C	بومي واسېدونکي

د چاپیریالي او ټولنیزو اړخونو لنډیز

چاپیریالي اړخونه	TA امتیاز ددې لپاره ده چې د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لارې چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه چمتو کړي. دارنگه، TA امتیاز پخپله هېڅ ډول مضر چاپیریالي ضرر نه لري. د سالنګ لویې لارې د پروژې وروسته راتلونکي چاپیریالي اړخونه به د TA د امتیاز د مطالعې په لړ کې راپور کړل شي.
اجباري بیا مېشتېدل	له TA امتیاز نه ددې لپاره ګټه اخیستل کېږي ترڅو د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لارې چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه چمتو کړي. دارنگه، TA امتیاز پخپله هېڅ ډول د اجباري بیا مېشتېدنې ضرر نه لري. د سالنګ لویې لارې د پروژې د اجباري بیا مېشتېدنې اړخونه به د TA د امتیاز د مطالعې په لړ کې راپور کړل شي.
بومي اوسېدونکي	له TA امتیاز نه ددې لپاره ګټه اخیستل کېږي ترڅو د مرکزي آسیا د سیمه ییزو اقتصادي همکاريو د ۵ او ۶ لارې چمتووالي (د سالنګ لار) پروژه چمتو کړي. دارنگه، TA امتیاز پخپله هېڅ ډول د بومي اوسېدونکو په ضرر نه دی. د سالنګ لویې لارې د پروژې د بومي اوسېدونکو اړخونه به د TA د امتیاز د مطالعې په لړ کې راپور کړل شي.

د ګډونوال اړیکه، ګډون، او سلامشوره

د پروژې د طرحې پرمهال	مرکزي حکومت مهم شریک ګڼل کېږي. دا چې د سالنګ لویه لار د افغانستان د ترانسپورت او سوداګرۍ په برخه کې ستراتیژیک اهمیت لري، په افغانستان کې د توکو رسولو، لوژستیک، او ترانسپورتي خدمتونو هر ښکېل کس ګډونوال ګڼل کېږي. همدارنگه هغه سیمه ییز خلک چې د دغې لویې لارې په جوړېدو سره اغېزمنېږي. له برخه اخیستونکو سره د پروژې د ډیزان او تطبیق پرمهال له نژدې نه سلامشوره کېږي.
د پروژې د تطبیق پرمهال	مرکزي حکومت مهم شریک ګڼل کېږي. دا چې د سالنګ لویه لار د افغانستان د ترانسپورت او سوداګرۍ په برخه کې ستراتیژیک اهمیت لري، په افغانستان کې د توکو رسولو، لوژستیک، او ترانسپورتي خدمتونو هر ښکېل کس ګډونوال ګڼل کېږي. همدارنگه هغه سیمه ییز خلک چې د دغې لویې لارې په جوړېدو سره اغېزمنېږي. له برخه اخیستونکو سره د پروژې د ډیزان او تطبیق پرمهال له نژدې نه سلامشوره کېږي.

مسوول مامورين

ADB مسوول آمر	Ko Sakamoto
ADB مسووله څانگه	د مرکزي او لويديځې آسيا څانگه
ADB مسووله برخه	ترانسپورت او مخابراتي څانگه، CWRD
اجرا کوونکي ادارې	د ټولگټو وزارت لومړي مکروريان، کابل، د افغانستان اسلامي جمهوريت

مهال وېش د نظر روښانه کول

د نظر روښانه کول	11 فبروري 2016
حقيقت موندنه	07 مي 2016 to 15 مي 2016
MRM	27 مي 2016
تصويب	26 اگست 2016
د وروستۍ کتنې پلاوی	-
وروستی PDS نوی کول	24 Mar 2016

د پروژې د معلوماتو پاڼو يا PDS کې د پروژې يا پروگرام په اړه لنډ معلومات دي: ځکه چې د پروژې د معلوماتو پر پاڼو کار روان دی، شاید ځينې معلومات يې په لومړنۍ بڼه کې نه وي، خو کله چې پيدا شي ور اضافه به شي. د وړانديز شويو پروژو په اړه معلومات آزمایشي او نمايشي دي.

د آسيا پراختيايي بانک د پروژې د معلوماتو پخپلو پاڼو کې راغلي معلومات يوازې د خپلو کاروونکو لپاره د سرچينې په توگه وړاندي کوي چې هېڅ ډول ضمانت نه لري. حال دا چې د آسيا پراختيايي بانک هڅه کوي د لوړ کيفيت محتويات وړاندي کړي، او معلومات له هېڅ راز ضمانت پرته "لکه څرنگه چې دي" داسې وړاندي کړي، هغه که ښکاره وي يا ضمني، چې په دې کې د يوه مشخص هدف لپاره مناسبوالی او د سوداگرو د ضمانت له محدوديت پرته، ناسرغواوی نه شته. د آسيا پراختيايي بانک په مشخصه توگه د دا ډول معلوماتو د بشپړتيا يا دقت په اړه د ضمانت مسووليت نه لري.